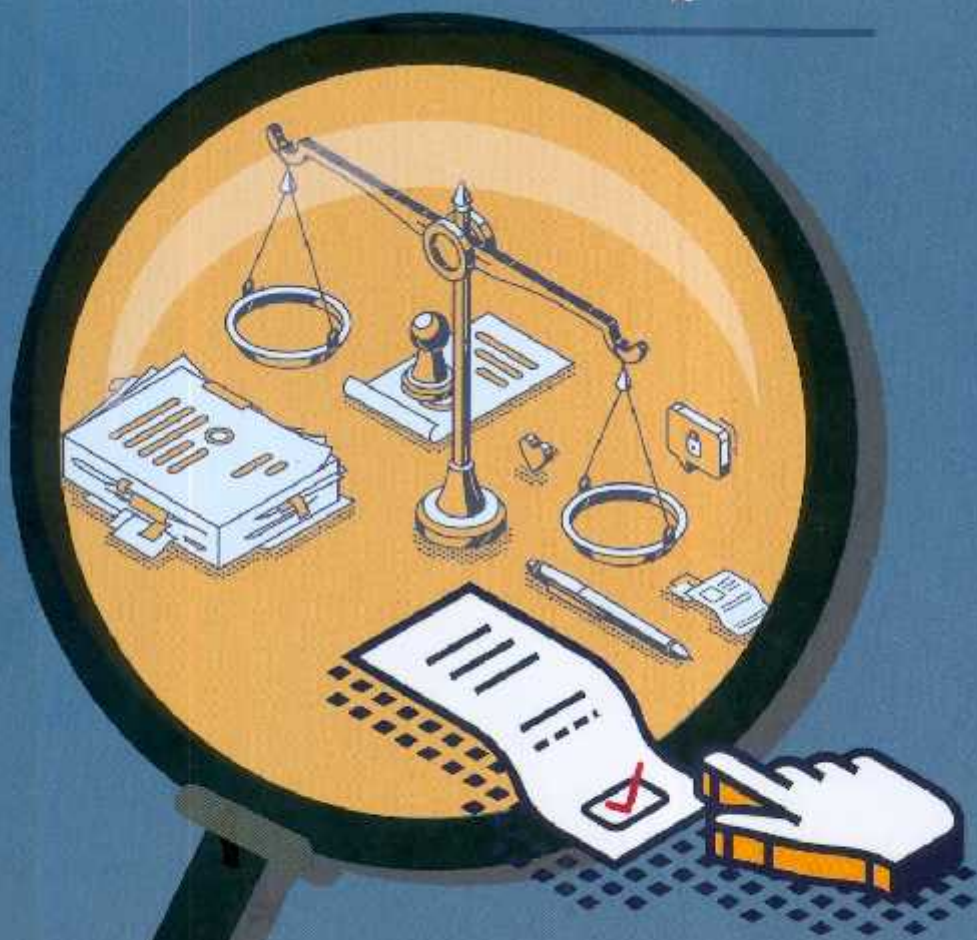

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือ

สำหรับการตรวจสอบความจำเป็น
ในการตรากฎหมาย

รองศาสตราจารย์ ดร. สุปรียา แก้วสะเอียง
สุประวิทย์ อาสนศักดิ์ และ นุชชญ์กัณฑ์ ชูเกียรติ

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีในการตรวจสอบความจำเป็น ในการตรากฎหมาย

1.1 แนวคิดการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA)	9
1.1.1 ความหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย (Regulatory theory)	9
1.1.2 การผ่อนคลายกฎ (Deregulation)	27
1.1.3 ความหมายและหลักการของการวิเคราะห์ ผลกระทบในการตรากฎหมาย (Regulatory Impact Assessment)	31
1.1.4 แนวทางการจัดทำ RIA ของ OECD และต่างประเทศ	37
1.2 หลักการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม	42
1.2.1 เทคนิคการประเมินผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์	42
1.2.2 เทคนิคการประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA)	50

ส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา กฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	55
2.1 หลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ตาม ม.77 ของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2560 และ พ.ร.บ. หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562	58
2.2 หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Checklist)	63
2.2.1 หลักการของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	64
2.2.2 แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	65
2.3 การตรวจสอบเนื้อหาในการตรากฎหมายของประเทศไทย	69
2.3.1 การตรวจสอบหลักการทั่วไปในการตรากฎหมาย	70
2.3.2 ระบบอนุญาต	71
2.3.3 ระบบคณะกรรมการ	71
2.3.4 การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอน ต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในร่างกฎหมายนั้นให้ชัดเจน	72
2.3.5 การกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง	73

ส่วนที่ 3	กรณีศึกษาและตัวอย่างการจัดทำรายงาน วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Checklist)	77
3.1	ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ความจำเป็น ในการตรากฎหมาย	77
3.2	ตัวอย่างการวิเคราะห์การตรวจสอบความจำเป็น ในการตรากฎหมายจากกรณีศึกษา เรื่อง “การปล่อยเช่า ระยะสั้นผ่านแพลตฟอร์ม (short-term rental)”	82
3.2.1	ข้อเท็จจริงตามกรณีศึกษา เรื่อง “การปล่อยเช่า ระยะสั้นผ่านแพลตฟอร์ม (Short-term rental)”	82
3.2.2	แนวทางการวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรา กฎหมายในการกำกับดูแล “การปล่อยเช่าระยะสั้น ผ่านแพลตฟอร์ม (Short-term rental)”	83
3.3	ตัวอย่างการเขียนรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Checklist)	94
ภาคผนวก ก.	แบบฟอร์มรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Checklist)	115
ภาคผนวก ข.	แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมาย	122
ภาคผนวก ค.	คู่มือการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	125
ประวัติผู้เขียน		141